

Dames en heren,

De jury van deze Jong Talent prijs moet meer dan andere jury's verantwoording afleggen over de gemaakte keuze. Bij de biografieprijs, zoals ook bij andere grote literaire prijzen, wordt de jury door het leespubliek op de vingers gekeken. Iedere lezer kan dan immers met de jury meelesen: longlist, shortlist, winnaar. De boeken zijn gepubliceerd en liggen in de winkel. Dat is niet het geval, nog niet althans, bij de scripties. Die scripties zijn in naam wel openbaar, maar u als lezer kunt ze niet zomaar achterhalen en de jury doet haar werk dus in de beslotenheid van een achterkamertje. Daarom wil de jury graag iets zeggen over alle inzendingen om ten slotte in te zoomen op de genomineerden. Als de inzendingen ons niet bedriegen, dan zitten we in een groeisput. Waar we twee jaar geleden met 43 inzendingen ons al rijk waanden, kreeg de jury dit keer maar liefst 59 scripties binnen. Uit die groslijst een longlist van 10, en daarna een shortlist van 5 scripties samen te stellen, was niet eenvoudig. Natuurlijk waren er scripties die vanwege het al te specialistische onderwerp toch al snel afvielen. Stemgebruik in de eerste allegorie van een middeleeuws handschrift, bijvoorbeeld leek ons niet voor een breed publiek toegankelijk, maar andere onderwerpen waren juist door hun weidsheid weer te vaag: de kunst van de digitale performance is een onderwerp dat een kritische lezer niet snel tevreden stemt. Sommige scripties waren slecht geschreven, al leek het dat er in grammaticaal opzicht enige vooruitgang is geboekt. Er waren dit keer opvallend veel omvangrijke scripties – eentje van zelfs meer dan 200 pagina's.

Ondertussen heeft de jury – die dit jaar bestond uit Martijn van Calmthout, Marchien den Hertog, Lisa Kuitert, Eduard Richter en Esther Zwinkels – natuurlijk heel wat bijgeleerd. Over de wijnconsumptie in de oudheid, over dandy's in de negentiende eeuw, over dekolonisatie en de VOC, graffiti en Black Metal muziek – allemaal onderwerpen waarop studenten kunnen afstuderen, en allemaal met zekere kwaliteiten. De meeste scripties kwamen van de UvA, maar ook Erik Hazelhoffs eigen Alma mater, de universiteit Leiden, was goed vertegenwoordigd. De Universiteit Maastricht ontbreekt maar daar staat tegenover dat de Universiteit Wageningen ons wél wist te vinden, met een scriptie over water. Scripties moeten, anders dan publieksboeken, aan een grote hoeveelheid academische eisen voldoen en dat maakt het voor veel studenten moeilijk de scriptie in een prettig leesbare vorm te gieten. Dat zulks desondanks niet onmogelijk is, blijkt uit onze shortlist die drie goed geschreven scripties omvat, die allen een groter publiek verdienen. De Jong Talentprijs is daarvoor

bedoeld, de prijs bestaat immers uit de publicatie van de scriptie door uitgeverij Het Spectrum, alsmede een geldbedrag van 5000 euro.

Welk van de drie gaat de prijs winnen? Wordt het de scriptie van Boyd van Dijk (Universiteit van Amsterdam), die handelt over kamp Vught tijdens de Tweede Wereldoorlog. Deze scriptie is in zijn eenvoud aangrijpend genoeg: hoe gingen de Vugtenaren om met het drama van dit *Konzentrations-lager* in hun gemeente? Bleef het bij brood tussen de afrastering door wurmen, of bestond er een breder gedragen verzet? Met het bestuderen van het gedrag van de omstanders heeft Van Dijk een actuele invalshoek gekozen. Ook de scriptie van Rosa den Heijer (Universiteit Leiden) zou heel goed de prijs kunnen winnen, deze gaat over drie Oostduitse schrijvers – Christa Wolf, Stefan Heym en Wolf Biermann en de manier waarop zij zich ten tijde van de DDR staande wisten te houden, door mee te buigen of ertegen in te gaan. Al lezende ontvouwt Den Heijer een grimmige spookwereld van Stasi en censuur waarvan je vooral verbaasd bent dat dit zich allemaal nog maar zo kort geleden heeft afgespeeld.

Ook de scriptie van Arnold de Boer behandelt het meer recente verleden, namelijk de rol van Tsjechische studenten, bij de opstand tegen het communistische regime die de geschiedenis is ingegaan als ‘de fluwelen revolutie’. Het is een persoonlijk verhaal geworden dat door interviews met voormalige studentenactivisten die spannende dagen van 1989 weer heel dichtbij brengt. De gedreven student heeft bovendien voor zijn scriptie Tsjechisch geleerd.

De vraag wordt er niet makkelijker op: wie gaat de Jong Talentprijs winnen? We zullen u niet langer in spanning laten, graag geef ik het woord aan